

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ

ОҚШОМИ

№ 233 (4928).
18 ОКТЯБРЬ 1982 й.
ДУШАНБА
Газета 1966 йил
1 июлдан чика бошлади
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

МОНЭГУ
ГАЗЕТАЛАРДА

15 октябрь куни СССР Министрлар Советининг мажлиси бўлиб ўтди, мажлисда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат плани ҳамда СССР Давлат бюджетининг 1982 йил январь — сентябрь ойларига бажарилиш аҳволи кўриб чиқилди. Шу масалалар юзасидан СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани Раиси Н. К. Байбаков ва СССР молия министри В. Ф. Гарбузов ахборот бердилар. Шу масалаларни муҳофаза қилишда иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг Раислари, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари ва СССР ҳукуматининг бошқа аъзолари қатнашдилар.

Ленин байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида — ком- мунизм ғалабаси сари, олға!

КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 65 йиллигига ЧАҚИРИҶЛАРИ

1. Яшасин Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 65 йиллиги!
2. Исоният тарихида янги давр очган Улуғ Октябрь шон-шарафлар!
3. Яшасин мангу барҳаёт революцион интернационал таълимот — марксизм-ленинизм!
4. Яшасин ленинчи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!
Партиянинг кучи — халқ билан бирликда!
Халқнинг кучи — партия билан бирликда, унинг раҳбарлигида!
5. Яшасин барча совет халқлари интернационал бирлиги, дўстлиги ва қардошлиги байрами — ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги!
Совет Иттифоқи гражданилари! Шонли юбилейни меҳнатда, ўқишда, ижодада янги муваффақиятлар билан кутиб олайлик!
6. Коммунистлар! КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини, беш йиллик топшириқларини бажариш учун умумхалқ курашининг олдинги сафида бўлингиз!
7. Совет Иттифоқи гражданилари! Ленинчасига, коммунистчасига яшаш, ишлаш ва курашишни ўрганингиз!
Биз коммунистик меҳнат ғалабасига эришамиз!
8. Коммунизм бинокори, тинчлик учун изчил курашчи — улуғ совет халқига шон-шарафлар!
9. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! 1982 йил пиланини, XI беш йиллик топшириқларини тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарингиз!
Кўп миллатли улуғ Ватанимиз янада забардаст, бадавлат ва кўркам бўлаверсин!
10. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларини амалга ошириш учун сабот билан курашингиз!
Озиқ-овқат программасини амалга ошириш — умумхалқ иши!
11. Яшасин Советлар мамлакатининг қаҳрамон ишчилар синфи!
12. Яшасин шонли колхозчи-деҳқонлар!
13. Яшасин совет халқ зийлилари!
14. Яшасин ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар ва халқ зийлиларининг мустаҳкам иттифоқи!
15. Яшасин СССР Конституцияси!
Яшасин социалистик демократия!
16. Яшасин халқ депутатлари Советлари!
Совет Иттифоқининг гражданилари! Давлат ва жамият ишларини идора қилишда актив қатнашингиз!
17. Яшасин бошқарув мактаби, хўжалик юритиш мактаби, коммунизм мактаби — совет касаба соювлари!
18. Яшасин Коммунистик партиянинг ишончли ёрдамчиси ва жанговар резерви, коммунизм Ёш бинокорларининг илгор отряди — Ленин комсомоли!
19. Яшасин коммунизмнинг актив бинокорлари — совет хотин-қизлари!
Оналарга шон-шарафлар!
Ер юзидаги барча болалар тинч ва бахтиёр бўлсин!
20. Совет жангчилари! Жанговар ва сиёсий тайёргарликни такомиллаштирингиз!
Совет халқининг тинч меҳнатини, социализмнинг улуғ ғалабаларини сергак туриб пухта ҳимоя қилингиз!
Яшасин шавкатли СССР Қуролли Кучлари!
21. Ленинчи большевикларга, Октябрь қаҳрамонларига, Ватанимиз шон-шарафи, озодлиги ва мустақиллиги учун барча довурак курашчиларга шон-шарафлар!
22. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Фан-техника тараққийини жаддалаштирингиз!
Экономика интенсив ривожлантирилсин!
23. Совет Иттифоқи гражданилари! Иқтисод ва тежамкорлик учун умумхалқ ҳаракатида актив қатнашингиз!
Экономика тежамли бўлиши керак!
24. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Ҳар бир меҳнат коллективда ижодкорлик, ўртоқларча ўзаро ёрдам, беш йилликни бажариш учун юксак масъулият вазиятини вужудга келтирингиз!
Онгли коммунистик интизомни мустаҳкамлангиз!
25. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Илгор ишлаб чиқариш тажрибасини, меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришининг самарали формаларини жорий этингиз!
Қизил байроқли коллективларга, беш йиллик гвардиячиларига шон-шарафлар!

26. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Ҳар бир иш жойида меҳнат унумдорлиги, самарадорлиги ва сифатини оширингиз!
Зарбдорларча ишлаш — бизнинг ватанпарварлик ва интернационал бурчимиз!
27. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Урал, Сибирь ва Узоқ Шарқ ишлаб чиқарувчи кучларини жаддал ривожлантирингиз!
Байкал-Амур магистралининг қаҳрамон курувчиларига шон-шарафлар!
28. Ёқилги ва энергетика саноатининг ходимлари! Ватан сизлардан кўпроқ нефть, газ, кўмир, электр энергия кутмоқда!
29. Совет металлурглари! Ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштирингиз!
Тежамли металл маҳсулот сифатини оширингиз, ишлаб чиқаришни кенгайтирингиз!
30. Машинасозлар! Серурум, тежамли ва пишиқ-пухта машиналар, приборлар, механизациялаш ва автоматлаштириш воситалари яратингиз!
Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини техника билан қайта қуроллантиришни жаддалаштирингиз!
31. Химия саноати ходимлари! Халқ хўжалигининг ва аҳолининг химиявий маҳсулотларга ҳамда материалларга бўлган эҳтиёжларини тўлиқроқ таъминлангиз!
32. Газ магистралининг курувчилари, газ саноати ходимлари! Янги газ қувурлари қувватларини муддатидан илгари ишта тушириш ва тезроқ ўзлаштириш учун курашингиз!
33. Саноат ходимлари! Аҳоли истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кўпайтирингиз, сифатини яхшилаб!
Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришга, маиший хизмат соҳасига кун сайин эътибор берайлик!
34. Курувчилар ва монтажчилар! Капитал маблағ самаралорлигини оширингиз!
Тез, сифатли, замонавий техника асосида қурингиз!
35. Транспорт ва алоқа ходимлари! Халқ хўжалигининг эҳтиёжларини пишиқ-пухта таъминлангиз!
Совет кишиларига хизмат қилиш маданиятини оширингиз!
36. Агро-саноат комплексининг ходимлари! Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаштириш жаддалаштирингиз!
Мамлакатни озиқ-овқат билан ва қишлоқ хўжалик хом ашёси билан пухта таъминлашга интилингиз!
Ноқоратпурроқ ўлкани обод қилиш суръатларини оширингиз!
37. Колхозчилар, совхозларнинг ходимлари! Дон етиштиришни кўпайтирингиз! Деҳқончиликнинг илгор системасини активроқ жорий этингиз!
Ердан, техникадан, ўғитдан, меҳнат ва молия ресурсларидан омилкорлик билан фойдаланингиз!
Келгуси йил ҳосилига кўпроқ эътибор ва ғам-хўрлик қилайлик!
38. Колхоз ва совхоз меҳнаткашлари! Чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлангиз, унинг маҳсулдорлигини бутун чоралар билан оширингиз!
Ўғит, сут, туҳум, жун етиштиришни кўпайтириш учун курашингиз!
Чорвачилик — зарбдор фронт!
39. Қишлоқ хўжалиги, тайёрлов, транспорт, қайта ишлаш ва савдо корхоналарининг ходимлари! Қишлоқ хўжалик маҳсулотининг нобуд бўлишига йўл қўймангиз!
Етиштирилган ҳамма маҳсулотни сақлаб қоламиз ва халқ фаровонлиги йўлида фойдаланамиз!
40. Қишлоқ хўжалик машинасозлиги ходимлари! Колхоз ва совхозларни техника билан қайта қуроллантиришни бутун чоралар билан жаддалаштирингиз!
Қишлоқ хўжалигига серурум ва мустаҳкам машина-механизмлар етказиб берайлик!
41. Саноатнинг озиқ-овқат тармоқлари ходимлари! Юқори сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтирингиз!
42. Савдо, умумий оқватланиш, маиший ва ком-

мунал хизмат ходимлари! Иш сифати ва маданиятини оширингиз, аҳолининг талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ қондиригиз!
43. Совет Иттифоқи гражданилари! Жамоат мулкига омилкорлик билан муносабатда бўлингиз! Социалистик мулкни кўпайтирингиз!
Мамлакат бойликларидан оқилона фойдаланингиз! Жонажон табиатни ардоқлаб асрангиз!
44. Қишлоқ хўжалиги мутахассислари! Ихтирочилар ва рационализаторлар! Техникани, технологияни, ишлаб чиқаришни бошқаришни такомиллаштирингиз!
45. Совет олимлари! Тадқиқотларнинг самарадорлигини оширингиз! Фаннинг ишлаб чиқариш билан иттифоқи мустаҳкамланаверсин!
Совет фанига шон-шарафлар!
46. Давлат аппаратининг ходимлари! Иш услубини такомиллаштирингиз! Совет кишиларининг талаб ва эҳтиёжларига сезгирлик билан муносабатда бўлингиз!
47. Халқ контролерлари! Ишлаб чиқаришда, одамларнинг қундалик эҳтиёжлари билан боғлиқ соҳаларда назоратни кучайтирингиз!
Интизомни мустаҳкамлаш, иқтисод ва тежамкорлик учун ғайрат билан курашингиз!
48. Идеология фронтининг ходимлари! Партия ғояларини оммага эътиқод, эҳтирос билан етказингиз!
Коммунистик ғоявийлик, ҳаётда актив позицияда туриш — ҳар бир совет кишининг онгига сингдирилсин!
49. Адабиёт ва санъат арбоблари, маданият ходимлари! Улуғ Ватанимизга муносиб асарлар яратингиз!
Совет санъатининг ғоявийлиги, партиявийлиги ва халқчиллиги байроғини баланд кўтарингиз!
50. Халқ маорифи ходимлари! Еш авлодга таълим бериш, унинг сиёсий, меҳнат ва ахлоқий тарбияси сифатини оширингиз!
51. Олий ўқув юртлири ва техникумларнинг ходимлари! Ғоявий чиниққан, юқори малакали мутахассисларни тайёрлангиз!
Фанни ривожлантирингиз, ишлаб чиқариш билан алоқани мустаҳкамлангиз!
52. Соғлиқни сақлаш ходимлари! Совет кишиларининг сиҳат-саломатлигини тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилингиз! Медицина хизмати сифатини бутун чоралар билан яхшилаб!
53. Физкультура ҳаракатининг оммавийлигини оширингиз!
Физкультуранилар ва спортчилар! Совет спортининг шон-шўҳратини оширингиз!
54. Шонли ветеранлар! Ёшларнинг мурабийлари! Еш авлодни Коммунистик партия билан совет халқининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида тарбиялангиз!
55. Ингит ва қизлар! Билим, маданият, профессионал маҳоратни кунт билан эгаллангиз!
Ленин иши учун, коммунизм учун онгли курашчилар бўлингиз!
56. Яшасин Совет Иттифоқининг тинчликсевар ленинча ташқи сиёсати!
80-йилларнинг Совет Тинчлик программасини амалга оширайлик!
57. Коммунистик ва ишчи партияларга қардошлик салом! Халқ иши учун мард курашчилар — коммунистларга шон ва шарафлар!
58. Бутун дунё коммунистларининг бирлиги ва жинслиги мустаҳкамланаверсин!
Яшасин халқаро ишчилар синфининг сигналган ва қудратли қуроли — пролетар интернационализм!
59. Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!
60. Жаҳон социализм, халқаро пролетариат ва миллий-озодлик ҳаракатининг енгилмас иттифоқи мустаҳкамланаверсин!
61. Социалистик мамлакатларнинг халқларига қардошлик салом! Яшасин социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлиги, ҳамкорлиги ва жинслиги, уларнинг социализм ғалабаларини мустаҳкамлаш ва ҳимоя қилишга бўлган азму қарори!
62. Америка империализмининг кирдикорларига қарши қатъият билан курашаётган қаҳрамон Куба халқига қардошлик салом!

63. Қаҳрамон Вьетнам халқига қардошлик салом!
64. Мард Лаос халқига қардошлик салом!
65. Мард Кампучия халқига қардошлик салом!
66. Апрель революцияси ғалабаларини мардонавор ҳимоя қилаётган афгон халқига қардошлик салом!
67. Социалистик ўзгартишлар йўлини танлаб олган Эфиопия халқига қардошлик салом!
68. Социалистик ривожланиш йўлини танлаб олган Ангола, Мозамбик ва Африкадаги бошқа мамлакатларнинг халқларига қардошлик салом!
69. Капиталистик мамлакатларнинг ишчилар синфига қардошлик салом!
Монополиялар эксплуатацияси ва зулмига қарши, меҳнаткашларнинг ҳуқуқлари учун, тинчлик, демократия учун курашчиларга шон-шарафлар!
70. Мустамлакачилик зулмидан халос бўлган халқларга, миллий мустақилликни мустаҳкамлаш ва социал тараққиёт учун курашчиларга қардошлик салом!
71. Империализм ва ирқчиликка қарши, озодлик ва мустақиллик учун курашаётган Африка халқларига оташин салом!
72. Империализмга ва реакцияга қарши, ўз мамлакатларининг демократик ривожланиши учун курашаётган Латин Америкаси халқларига оташин салом!
73. Халқ-демократик революцияси ғалабаларини мустаҳкамлаш учун, империализмга ва реакцияга қарши мардонавор курашаётган қаҳрамон Никарагуа халқига оташин салом!
74. Реакциянинг қонди террорига ва империалистларнинг аралашувига қарши, демократия ва социал тараққиёт учун фидокорона курашаётган Сальвадор ватанпарварларига оташин салом!
75. Фашистлар хунтасига қарши фидокорона курашаётган Чили меҳнаткашларига, барча демократларига қардошлик салом!
76. Озодлик, демократия ва социализм учун курашиб, фашист зиндонларида азоб чекаётган кишиларга қардошлик салом!
Империализм ва реакция тутқунларига озодлик!
77. Араб мамлакатлари халқлари! Исроил агрессиясига ва империализм зўравонлигига қарши курашда ўз сафарингизни жипслаштирингиз!
Совет—араб дўстлиги мустаҳкамланаверсин!
78. Жаҳон халқлари! Исроилнинг араб халқларига қарши агрессив ҳаракатлари тўхтатилишини талаб қилингиз! Исроил агрессорларига ва уларнинг ҳомийларига лаънат!
Фаластин халқининг ҳаққоний иши тантана қилди!
Яқин Шарққа — мустаҳкам ва одилона тинчлик!
79. Европа мамлакатларининг халқлари! Америка янги ракета-ядро қуролининг Ғарбий Европада жойлаштирилишига қарши қатъий курашингиз!
Европага — тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорлик!
80. Осиё мамлакатларининг халқлари! Империализмга ва янги мустамлакачиликка қарши, тинчлик ва хавфсизлик учун курашингиз!
Осиё ишонч ва ҳамкорлик қитъаси бўлиб қолаверсин!
81. Улуғ ҳинд халқига оташин салом!
Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлансин ва мустаҳкамланаверсин!
82. Жаҳон халқлари! Хушёр бўлингиз! Империализм, милитаризм ва реваншизмнинг агрессив кирдикорларига қаттиқ зарба берингиз!
Қуролланиш пойғасини жиловлайлик, кескинликни юмшатишни қаттиқ туриб ҳимоя қилайлик ва чуқурлаштирайлик, уруш хавфини йўқотайлик!
83. Тинчлик тарафдорлари! Энг улуғ ҳуқуқ — яшаш ҳуқуқи учун муқаддас курашда ўз куч-ғайратингизни кучайтирингиз!
Ядро, нейтрон ва химия қуролининг тақиқланишини талаб қилингиз!
Йўқосин ядро уруши!
Жаҳонга — тинчлик!
84. Яшасин улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!
85. Ленин байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида — коммунизм ғалабаси сари, олға!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ
СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА
СССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:
Унинг чакриқ Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Советининг еттинчи сессияси 1982 йил 16 ноябрда Москва шаҳрида чакририлсин.
СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Москва, Кремль. 1982 йил 15 октябрь.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони
ШАҲАР ВА РАЙОН ГАЗЕТАЛАРИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАҲРИЙ ЕРЛИГИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА
Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги, уларни хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилишдаги хизматлари учун ва босибди чиққан кунга 50 йил тўлиши муносабати билан куйидаги газеталар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ерлиги билан мукофотлансин:
Чирчиқ шаҳар «Социалистический Чирчик» газетаси.

Балиқчи район «Ғалаба» газетаси.
Коммунистик район «Суръат» газетаси.
Қўрғонтепа район «Юқори ҳосил» газетаси.
Пайарик район «Коммунизм байроғи» газетаси.
Пискент район «Меҳнат байроғи» газетаси.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Тошкент шаҳри, 1982 йил 15 октябрь.

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК
ТОШКЕНТ. Вьетнамдан келган мутахассислар гуруҳиаси Ўзбекистон ипак саноати корхоналарида стажировкадан ўтди. Қардош мамлакат учун кадрлар тайёрлаш — СССР билан ВСР ўртасидаги катта ҳамкорлик программасининг муҳим бир қисми. Вьетнамдаги юзлаб корхоналар совет мутахассисларининг ёрдами билан қурилади ва қуриломода. Энергетика, кўмир ва химия саноати, машинасозлик, ишлаб чиқариш объектлари шунлар жумласидандир.

Адабиёт ва Санъат

номли театр ва расомлик санъати институти иши билан танишиш ҳам кўзда тутилган. Чунки ушбу институт Станиславский мактабига таянган ҳолда актёр ва режиссёрлар, театршуносларнинг бир неча авлодини етиштириб берди. Улар Ўзбекистондан бошқа қардош республикаларда ҳам муваффақиятли иш олиб боришмоқда. Семинар программасида Навоий, Ҳамза ва Горький номли академик театрлар, шунингдек, Муқимий номли ва «Еш твардин» театрлари, «Илҳом» клуби ҳузурдаги ёшлар театри эксперементаль студияси спектакллари билан танишиш ҳам кўзда тутилган.

МАВЗУ: Станиславский ижодий мероси

18—24 октябрь кунлари Тошкентда Халқаро театр институтининг «Станиславский ижодий мероси ва совет кўп миллатли театрнинг тарақиётини мавзусига бағишланган семинар ўтказилди. Ушбу семинарда жаҳондаги 30 дан ортиқ мамлакатнинг театр санъати вакиллари иштирок этди. Халқаро театр институти плагинга мувофиқ ўтаётган бу семинар СССР ва Ўзбекистон ССР Маданият вазирликлари, республика театри жамияти билан ҳамкорликда ташкил этилди. Семинар ишлари Москва, Ленинград шаҳарлари, шунингдек мамлакатимизнинг қардош республикаларидан ҳам таниқли театр мутахассислари иштирок этишмоқда.

Константин Сергеевич Станиславский... Биз бу номин тилда олганимизда кўз олдимизда таниқли санъаткор, йиринч театр реформаторининг ёрқин образи назорат бўлади. Унинг ойимси ижодий ташаббускорлик билан лиммо-лим тоғлар меҳнат соҳибининг ёрқин намунаси эди. Талантли педагог, йиринч нарийётчи ва аналитик доимо ўзига ва бошқаларга нисбатан чекирс таловчан эди. У ҳаққоний замонавийлик руҳи билан йўғрилган санъат образларини яратди, санъат ҳақиқати га эришиш ва маҳоратини тинмай эгаллаш учун курашарди.

К. С. Станиславский системаси бизнинг кўп миллатли театримиз ташкил топиши ва ривожиди, совет реалистик санъатининг шаклланишида муҳим роль ўйнади. Айни пайтда у миллий ва теран интернационал санъат санъатининг гуллаб-яшнашига беқиёс ҳисса қўшди.

К. С. Станиславский таълимотининг тарихий қиммати шунданки, у улкан санъаткор ва педагог сифатида санъат санъатига аjoyиб реализм гояларини, ҳаёт ҳақиқатини олиб кирди. Бу санъат ҳақиқат хизмат қилишдек улкан вазифага йўналтирилган эди.

Пойтахтимиз даги В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройи ва Ҳамза номлидаги санъатшунослик институтида бўлиб ўтаётган семинар программасида Тошкентдаги Островский

вожида, совет реалистик санъатининг шаклланишида муҳим роль ўйнади. Айни пайтда у миллий ва теран интернационал санъат санъатининг гуллаб-яшнашига беқиёс ҳисса қўшди.

«К. С. Станиславский ижодий мероси ва совет кўп миллатли театри тарақиётини» «К. С. Станиславский таълимоти» Ўзбек театри ривожинидаги роли мавзусида бўлади ҳам асосий доқдаллар ҳам семинар қатнашчиларида катта қизиқиш уйғотади. Семинар доирасида «Янги театр» ва «Учинчи жаҳон» театр комитети Президиумларининг йиғилишлари, халқаро театр институтининг таълимоти бўйича йиғилишлар, актёр ва режиссёрлар таёрлаш проблемаси бўйича мунсавабалар ҳам ўтказилди.

Халқаро театр институти семинарини Социалистик Меҳнат Қўрамови, СССР халқ артисти А. С. Степанова очди. Семинар оқибатида Халқаро театр институтининг Бош секретари Парша ар Мальборг сўзга чиқди.

Семинар қатнашчилари санъат корхоналарида, пахтакор хўжалиқларида бўлишди, Тошкент ва Самарқанднинг диққатга сазовор жойлари билан танишди. Республикада театр жамияти билан ижодий учрашувлар ўтказишди.

Ишонч билан айтиш мумкинки, ушбу семинарнинг ўтказилиши миллий театр маданиятининг янада янгилашишига, илгोर таъриб аламинишига, совет кўп миллатли театрининг ривожига, санъат санъати ҳодимларининг тинчлик, тарақиёт, гўнаҳар учун курашига катта ҳисса бўлиб қўйилди.

Б. НАСРИДИНОВ, Ўзбекистон театр жамияти прелнесис Президиуми раисининг ўринбосари, Халқаро театр институти семинарини ўтказиш бўйича республика комиссиясининг аъзоси.

Шундай қилиб, «Пахтакор» ўрнатган рекордлар орасида янги рақам ва исм пайдо бўлди. Андрей Якубининг фақат мавсумнинг энг мерган хужумчиси бўлиш учун бўлган имкониятига эмас, Федотов номиндаги фахрлик клубининг аъзоси бўлиш имконияти ҳам анча оғир.

Э. АВАНЕСОВ.

КИНО ОЛАМИДА ЭКРАНДА «МАНГУЛИК»

К. Ерматов номли Давлат мукофотининг лауреати Хамид Ҳуломо масоратлари ҳақида янги бадиий фильм «Мангулик» деб аталган бўлиб, революцион Туркистоннинг дастлабки ўқитувчилари ҳақида ҳикоя қилади. Бу кишилар халққа билим, социализмнинг ёрқин гояларини, тенглик ва озодлик гояларини етказди. Ўзбекистон халқ эъзувчиси, СССР

Шеърят — инсон тафаккури наиф этган ноёб ижод турларидан биридир. У инсон руҳининг бетакрор туйғуларини ифода этиб бергани учун ҳам унга ошно бўлмаган қалб нам топилади. Зеро ҳар бир киши қалбидида қайнаб-тошган туйғуларини шеърга солиши, куйини топса қўшиқ қилиб қуйилиши келади. Шу маънода ҳақиқий шеър инсон қалбидининг садоси ҳамдир.

Таниқли адабиётшунос Матқуб Қўшонов ёзганидек, «Ўз қалби нидосига китобхонни шерик қила олган, ўз дардини китобхон даражасида ҳис қила олган ёзувчи ёки шоиргина санъаткор» бўла олади. Редакциямига хаваскор қаламшарлардан неладетган қўлиб шеърларда кўпинча ана шу фаизлат — яъни ўз туйғуларини, олийаноб ҳис ва кечинмаларни, дардларига ўқувчини шерик қила олиш маҳорати етишмайди. Зотан бу ҳаммага — ҳок у хаваскор бўлсин, ҳок таърибдан шоир бўлсин, бирдек қўлибдан талабдор. Андижонлик П. Абдуллоевнинг «Пахтама» деб номланган шеърини «оқ олтин» мадҳ этилган. Унда пахтанинг офтобдан нур эмни ва дехқон қалбига ҳам нур сочилиши, элимиз уни авайлаши тилга олинди.

Пахтазорлар чайқалур ҳар дамда бир уммон мисол, Бизни қорлаб бағрига қимматли матво пахтачиз, Пахтазорлар гаштини сиз пахтакорлардан сўраган, Тўлдилар дилларини ҳар чоғ меҳри эъло пахтачиз. Албатта, бу мисраларнинг ўзигагина қўшганимизда пахтазор манзараси жонлангани мумкин. Лекин улар ҳаммага маълум, кўп бор ишлатилган гапларнинг шунчаки йиғиндисидан иборат бўлиб қолган. У ўқувчида фикр ҳам, туйғу ҳам уйғотмайди, қалбини ҳалқонга солмайди. Шу боисдан ўқувчи бу хилдаги куруқ баёндан иборат шеърларга берақ қараш табиий. Тошкент халқ хўжалиги институти студенти М. Сулаймонов, алоҳа электротехника институти студенти А. Шойинов ва бошқаларнинг ҳам шу мавзудан машқарида ўзларининг филолий меҳрати билан халққа янги ўзла шайтан захматқаш дехқонларимиз ҳақида, улар яратган нознеъматлар ва «оқ олтин» ҳақида ҳис-ҳавасиз ёзилган мисраларни дуч келдимиз. Бундай ҳол Ватан, баҳор ва Тошкент ҳақида шеър йўллаган қаламшарлар ижодига ҳам урайдим.

Қашқадарлик К. Ҳусов, бойсўлик Х. Саидов, тошкентлик О. Чориев ва бошқаларнинг машқарида эса қаламга олинаётган объект ҳақида умумий тасаввур берилди, ҳодосе. Хатто бу машқарида шеърнинг оқиди қонун қоидаларини, вази ва қоида сўзлари муҳим қисмат олинган. Табиийки, шеърнинг қонунларидан яхши хабардор бўлмаган қаламшар битган сўз бирималарининг шеър сифатида тахлил этиш фойдаланмас. Шеър эсинга бел

боғлаган қаламшарнинг вазиридан афтидан иборат бўлиши лозимки, қаламга олинаётган объектнинг маънавиятини бойита оладиган, қалбига таъсир этидиган маъно топсин. Бу тоилган маъно шеърнинг формада ўзининг оригинал ифодасини топсанига у бошқалар қалбидида ҳам ҳис-ҳаваскор қўзғай олади.

Редакциямига шеър йўллаган кўчмадан хаваскорлар афтидан шеър табиатини, унинг ноёб туйғулар олами эънамининг хисобга олмаётганига ўхшайди. Тошкент обласидан Ф. Мўминқуллова йўллаган қўлибдан мисраларга эътибор қилинг.

Тоғ отди. Қутаман, Қутаман интизор-ла, Оқ қаннидан қаринласам, бир оғиз шерин сузала. Ҳар қандайнинг таъқаб этиб юрсам эдим кўз-ла, Лекин сен сезмасанг мен бечороҳол нетай. Хўш, бунинг оқиди гапдан нима фарқи бор? Унда вази ҳам, қофия ҳам йўқ. Шеър ёшига ўнда иштиқ сезайтган ҳар бир қаламшарга бунинг учун қобилияти бор-йўқлигини аниқ ҳисобга олиши, унинг шари самарали бўлиши учун паланиш, ўқувчи-ларнинг лозимиятига, шеър истеъдод кўтарди билан қўлига келиши эътиборга олинади. Мухаббат мавзуси шеърининг энг қўлиб ва абадий мавзудир. Мухаббат эшида бўлган ҳар бир киши сўзини қўлига қалам олиб, юрагидан туйғуларини қозога туй

ғина кўрмайди. Поста-новкада оддий кишиларнинг янги ҳаёт кўришида актив иштирок этишига интилишлари ҳақида ҳикоя қилинади, унда лирик саҳналар ҳам кўп. Студияда — янги фильмни дебютлари фильмни деб атамолар. Бунда Бутуниттифоқ давлат кинематография институтининг опера-торлик факультетини битириб чиққан. Бир ҳат Иброҳимов учун ҳам биринчи мураши бўлди. Янги фильм қандай мамлакат экранларида — немоиш қилинади. СССР 60-йилдаги фильмнинг арасида «Ўзбекфильм» да «Оловли йўллар» киноопеласининг янги турт серияси устида олиб борилаётган иш низоҳисига етказилди. Бу эпо-

КИНОПУБЛИЦИСТИКА ЁРДАМИДА

Республика идмий-оммабой ва хўжжати фильмлари студиялари яратилган «Кинизлук» иши дағи «Ўзбекфильм» тўлиқ метражли рангли лента Ўзбекистон меҳнатшарикларининг шонли галабалари тўғрисидаги хўжжати кинофильми давом эттирди. Режиссёр оператор Даврон Салимов ва сценарий автори Святослав Благонинг бу янги нартнасан бир вақтлар хувуллаб ётган ерларда аjoyиб ва поселкалар бунёд этган чўлқуларга бағишланган. Экранда Навоий ва Зарафшонни ақс эттириб, ер ости бойликларини қидирувчилар ва сановат корхоналари меҳнатшарикларининг қўлибдан хўжжати кадрлари намо-

ён бўлади. Ҳикоя қаҳрамонлари КПСС XXVI съездининг тарихий режаларини амалга оширишга ўзларининг бутун кўчларини сарфлайган кишилардир. Кинопублициста рининг янги асарларидан бири — коммунистлар партия ветеранларига бағишланган «Замондошлар» лентасидир. Режиссёр Абдулазиз Маҳмудов яратган бу фильм қўлибдан хўжжати револуцион венецларнинг қатнашчиларини, мамлакат ҳаётидаги қўлибдан тарихий воқеаларнинг шохиди бўлган кишилардир. Улар Туркистонда совет ҳокимияти уратилиш учун олиб борилган кураш тўғрисидаги ўз хотираларини томошаниларга сўзлаб берадилар.

«XIX аср ва XX аср бошларида француз санъати» кўрғазмаси очилди. Тасвирий санъат ва халқаларчилик асарлари бу ерда А. С. Пушкин номидаги Москва давлат таъсирий санъат музейидан келтирилди. Тошкентликлар Пьер Боннар, Поль Гоген, Намий Коро, Анри Матисс. Клауд Моне ваби аjoyиб усталарнинг ижоди билан танишиш имкониятига эга бўлишди. Машҳур анималист — хайкалтаран Антуан Лун Бори

нинг асарлари ҳам бу кўрғазманинг беэаги бўлди. «XIX аср ва XX аср бошларида француз санъати» кўрғазмаси очилди. Тасвирий санъат ва халқаларчилик асарлари бу ерда А. С. Пушкин номидаги Москва давлат таъсирий санъат музейидан келтирилди. Тошкентликлар Пьер Боннар, Поль Гоген, Намий Коро, Анри Матисс. Клауд Моне ваби аjoyиб усталарнинг ижоди билан танишиш имкониятига эга бўлишди. Машҳур анималист — хайкалтаран Антуан Лун Бори

нинг асарлари ҳам бу кўрғазманинг беэаги бўлди.

«XIX аср ва XX аср бошларида француз санъати» кўрғазмаси очилди. Тасвирий санъат ва халқаларчилик асарлари бу ерда А. С. Пушкин номидаги Москва давлат таъсирий санъат музейидан келтирилди. Тошкентликлар Пьер Боннар, Поль Гоген, Намий Коро, Анри Матисс. Клауд Моне ваби аjoyиб усталарнинг ижоди билан танишиш имкониятига эга бўлишди. Машҳур анималист — хайкалтаран Антуан Лун Бори

нинг асарлари ҳам бу кўрғазманинг беэаги бўлди.

ШЕЪР-ҚАЛЬ САДОСИ

ХАВАСКОРЛАРИНИНГ ШЕЪРЛАРИ ҲАҚИДА

Шеърят — инсон тафаккури наиф этган ноёб ижод турларидан биридир. У инсон руҳининг бетакрор туйғуларини ифода этиб бергани учун ҳам унга ошно бўлмаган қалб нам топилади. Зеро ҳар бир киши қалбидида қайнаб-тошган туйғуларини шеърга солиши, куйини топса қўшиқ қилиб қуйилиши келади. Шу маънода ҳақиқий шеър инсон қалбидининг садоси ҳамдир.

Таниқли адабиётшунос Матқуб Қўшонов ёзганидек, «Ўз қалби нидосига китобхонни шерик қила олган, ўз дардини китобхон даражасида ҳис қила олган ёзувчи ёки шоиргина санъаткор» бўла олади. Редакциямига хаваскор қаламшарлардан неладетган қўлиб шеърларда кўпинча ана шу фаизлат — яъни ўз туйғуларини, олийаноб ҳис ва кечинмаларни, дардларига ўқувчини шерик қила олиш маҳорати етишмайди. Зотан бу ҳаммага — ҳок у хаваскор бўлсин, ҳок таърибдан шоир бўлсин, бирдек қўлибдан талабдор. Андижонлик П. Абдуллоевнинг «Пахтама» деб номланган шеърини «оқ олтин» мадҳ этилган. Унда пахтанинг офтобдан нур эмни ва дехқон қалбига ҳам нур сочилиши, элимиз уни авайлаши тилга олинди.

Пахтазорлар чайқалур ҳар дамда бир уммон мисол, Бизни қорлаб бағрига қимматли матво пахтачиз, Пахтазорлар гаштини сиз пахтакорлардан сўраган, Тўлдилар дилларини ҳар чоғ меҳри эъло пахтачиз. Албатта, бу мисраларнинг ўзигагина қўшганимизда пахтазор манзараси жонлангани мумкин. Лекин улар ҳаммага маълум, кўп бор ишлатилган гапларнинг шунчаки йиғиндисидан иборат бўлиб қолган. У ўқувчида фикр ҳам, туйғу ҳам уйғотмайди, қалбини ҳалқонга солмайди. Шу боисдан ўқувчи бу хилдаги куруқ баёндан иборат шеърларга берақ қараш табиий. Тошкент халқ хўжалиги институти студенти М. Сулаймонов, алоҳа электротехника институти студенти А. Шойинов ва бошқаларнинг ҳам шу мавзудан машқарида ўзларининг филолий меҳрати билан халққа янги ўзла шайтан захматқаш дехқонларимиз ҳақида, улар яратган нознеъматлар ва «оқ олтин» ҳақида ҳис-ҳавасиз ёзилган мисраларни дуч келдимиз. Бундай ҳол Ватан, баҳор ва Тошкент ҳақида шеър йўллаган қаламшарлар ижодига ҳам урайдим.

Қашқадарлик К. Ҳусов, бойсўлик Х. Саидов, тошкентлик О. Чориев ва бошқаларнинг машқарида эса қаламга олинаётган объект ҳақида умумий тасаввур берилди, ҳодосе. Хатто бу машқарида шеърнинг оқиди қонун қоидаларини, вази ва қоида сўзлари муҳим қисмат олинган. Табиийки, шеърнинг қонунларидан яхши хабардор бўлмаган қаламшар битган сўз бирималарининг шеър сифатида тахлил этиш фойдаланмас. Шеър эсинга бел

боғлаган қаламшарнинг вазиридан афтидан иборат бўлиши лозимки, қаламга олинаётган объектнинг маънавиятини бойита оладиган, қалбига таъсир этидиган маъно топсин. Бу тоилган маъно шеърнинг формада ўзининг оригинал ифодасини топсанига у бошқалар қалбидида ҳам ҳис-ҳаваскор қўзғай олади.

Редакциямига шеър йўллаган кўчмадан хаваскорлар афтидан шеър табиатини, унинг ноёб туйғулар олами эънамининг хисобга олмаётганига ўхшайди. Тошкент обласидан Ф. Мўминқуллова йўллаган қўлибдан мисраларга эътибор қилинг.

Тоғ отди. Қутаман, Қутаман интизор-ла, Оқ қаннидан қаринласам, бир оғиз шерин сузала. Ҳар қандайнинг таъқаб этиб юрсам эдим кўз-ла, Лекин сен сезмасанг мен бечороҳол нетай. Хўш, бунинг оқиди гапдан нима фарқи бор? Унда вази ҳам, қофия ҳам йўқ. Шеър ёшига ўнда иштиқ сезайтган ҳар бир қаламшарга бунинг учун қобилияти бор-йўқлигини аниқ ҳисобга олиши, унинг шари самарали бўлиши учун паланиш, ўқувчи-ларнинг лозимиятига, шеър истеъдод кўтарди билан қўлига келиши эътиборга олинади. Мухаббат мавзуси шеърининг энг қўлиб ва абадий мавзудир. Мухаббат эшида бўлган ҳар бир киши сўзини қўлига қалам олиб, юрагидан туйғуларини қозога туй

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

Б. ИМОВОВА: 1930 йилдан 1947 йилга қадар ноҳозда ишлаган. 1964 йилдан ҳозирга қадар Тошкент бадиий буюмлар фабрикасида ишлаб келимоқда. Айтинчи, пенсияга чиққанида ноҳозда ишлаган йилларини меҳнат стажига қўшилди.

Жавоб: 1980 йилнинг январь ойидан ишчиларнинг ноҳозда ишлаган йиллари у пенсияга чиққанида пайтда умумий меҳнат стажига қўшила болади. Бинобарин, Сиз пенсияга чиққанидаги ноҳозда ишлаган йилларингиз ҳам умумий меҳнат стажингизга қўшилди.

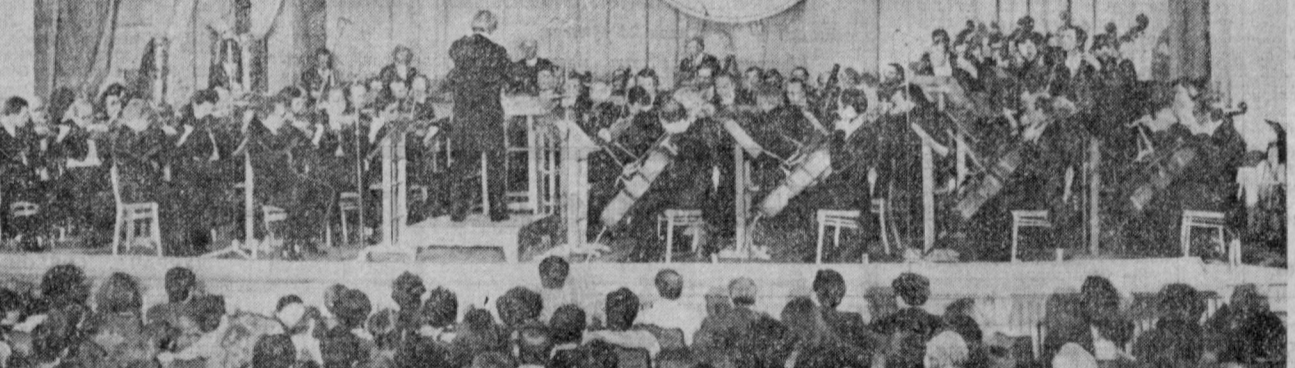
Жавоб: Биринчи гуруҳ меҳнат қилганда, Илҳомийликда яшайман. «Житлу» машинаси олишга ҳақим борми? Жавоб: Бу масалани ҳал қилиш учун райони аниқ шахар иқроия комитетига мурожаат қилишнинг лозим. Меҳнат инваллидларига беради асосида машина берилади. Улар машинанинг тўла қийматини тўлашади.

Жавоб: Биз ДОСААФ автомоторчилик ўқиб, 8-класс профессионал шофёрлик гувоҳномасини олган эдик. Гувоҳномамизда «С» категориясини транспорт воситаларини ҳайдашни мумкинлиги кўрсатилган. Биз шу гувоҳнома билан шахсий енгил автотомашиларни ҳайдашни мумкинми? Буна рухсат берамиз, бу ҳуқуққа эга бўлиш учун нима қилишимиз керак? Жавоб: Ҳайдовчиларнинг малаясини аниқлаш тартибига қўра «С» категориясини транспорт воситаларини ҳайдаш гувоҳномасига эга бўлганларга уч яшим тоилганда юк қўрага оладиган юк машиналарини ҳайдаш ҳуқуқи берилади. Бу «В» категориясини нисбатан юқори малака ҳисобланади. Лекин бу гувоҳномага эгасига енгил автотомашиларни ҳайдаш ҳуқуқи берилади.

Жавоб: «Буревестник» қўлиб спорт жамияти Тошкент обласи Совети ҳузурда ешлар ва ўсириллар спорт мактаби мавзуд. Мактабда қилиб олган билими ҳам ишлаб турган. Бу ердан машқарида қўлиб малакага эга бўлган спорт мастерлари, мастерлик қандаллар ва тақрибдан ўқитувчилар раҳбарлигида ўтказилди. Сенинга варақлар руҳсатномасига эга бўлган ўсириллар, машқарида қатнашчилари мумкин.

Жавоб: «Марна» — 5-кварталда, «Қозонгист» кинотеатрининг ёнида жойлашган. И. МАННОВ: Туркияда мунтазам машқарида қилинади гуна қилинади. Лекин узи тополмайман. Айтинчи, қайси мағаладан турник сотиб оламан? Жавоб: Усмон Юсуфов кўчасининг бошланғич қисмида жойлашган «Динамо» мағаласида турли спорт айналар, пойга велосипедлари, мотоцикл ва бошқа буюмлар сотилади. Туркияда ҳам шу ердан сотиб олишнинг мумкин.

Жавоб: Билолов, Изаюевлар ҳам яхши унинг кўрсатишети. Исломов, Денисов, Жилкиларнинг маҳорати ҳам тобора ошиб бораётган. Қисқа қилиб айтганда, «Пахтакор» мавзуда яхши иш қилинади. У мавзуда ижодий муаммоларни ҳал қилишга, турник жаволининг юқори поғоналаридан жой олишга қодир.

Симфоник музика концертлари пайтида томоша зали ҳамиша тингловчилар билан гавнум бўлади. Хил-маҳил оҳангларга бой музика садолари санъат ишчиболари қалбини ром этади.

«ПАХТАКОР» ҲАҚИДА 17 ФИКР

В. ПРОКОПЕНКО, спорт мастери, «Черноморец» командасининг катта тренери. Виктор Евгеньевич, Сиз жуда кўп йил «Черноморец» командасида ўйнаган эдингиз. Энди эса командадан раҳбарлик қилмоқдасиз. Пахтакорларнинг одесситлари билан ўрашувларини яхши ўтказасиз, олданиларнинг қандай бахаласиз? — Бунга ўзоз беришга бугун ишон қолмади. Агар жон бўлса «Пахтакор» ўзи учун ноҳуз бўлган аъёнани бугун тўхтади. Ниҳоят, у «Черноморец»ни енди, бир неча йиллик омадсизликдан кейин у қалабга эришди. Тошкентликлар 1965 йилда 1:0 ва 1975 йилда 2:1 ҳисобида қалабга эришган эдилар. Бугун эса аjoyиб натижа билан бизни маълумиятга учратди.

Бунга қандай изоҳлаш мумкин? Бунга асосий ўйинчилардан куплари мағалонга чиқмаганликлари, Тошкентга ўчиб келиш учун кетган вақт футболчиларнинг сало-матлигига салбий таъсир қилганлигини сабаб қилиб кўрсатиш мумкин эди. Э. АВАНЕСОВ.

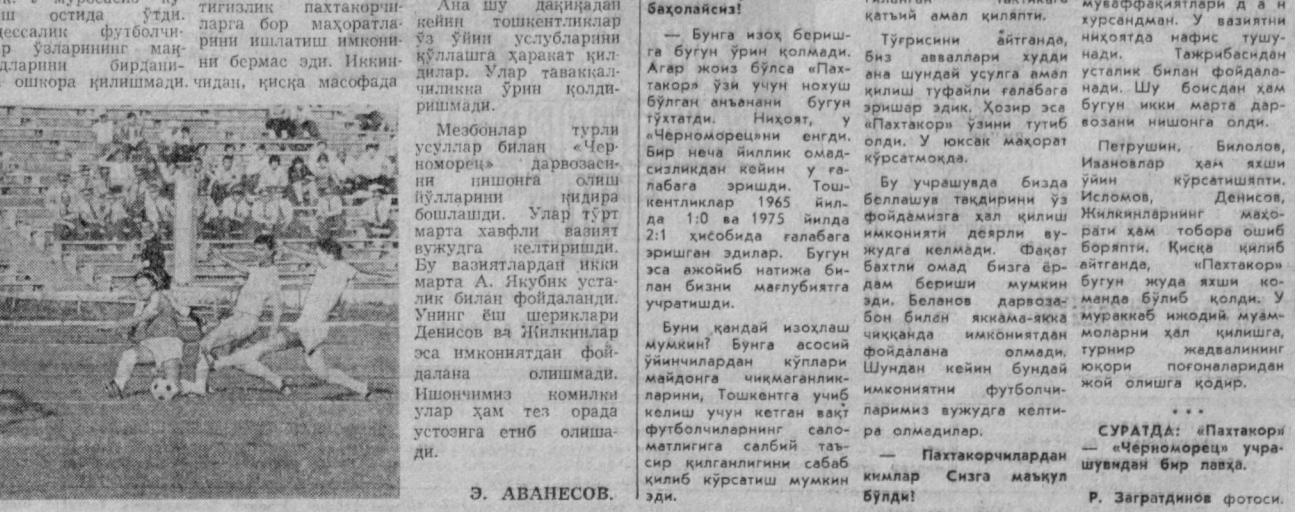
1968 йилги мавсумда футболчиларнинг оқиди лигасида рекорд натижага қайт қилинган эди. Ушундан тошкентлик Биродар Абдураимов ва тбилислик Готэ Гавашели мавсумда 22 мартадан дарвозага тўп киритиб «Труд» газетасининг соврини билан тақдирланган эдилар.

Футболда ҳам рекордлар бўлади

«ПАХТАКОР» — «ЧЕРНОМОРЕЦ» — 2:0(1:0)

Андрей мўлжалининг энг мерган хужумчиси бўлиш учун бўлган имкониятига эмас, Федотов номиндаги фахрлик клубининг аъзоси бўлиш имконияти ҳам анча оғир.

Энди бевосита ўрашу ҳақида тўхталиш лозим. У мурасиэз кураш остида ўтди. Одессалик футболчилар ўзларининг мақсадларини бирданича ошқорга қилишди. чидан, қисқа масофада

Э. АВАНЕСОВ.

Редактор Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ
3 ТОШКЕНТ
8 ОКТЯБРЬ, 1982 г.

